

Administratīvā rajona tiesa
Rīgas tiesu nams
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā, 2026. gada 23. aprīlī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Ilona Petrovska,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /Persona A/ (/Persona A/) pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /Persona A/, Krievijas Federācijas (turpmāk - Krievija) pilsonis, 2025. gada 20. maijā vērsās Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldē ar iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā. Iesniegumā, sākotnējā un personiskajā intervijās pieteicējs norādīja turpmākos argumentus bēgļa vai alternatīvā statusa iegūšanai Latvijas Republikā.

[1.1] Pieteicējs ir dzimis Ukrainā, taču vēlāk kopā ar vecākiem pārcēlies dzīvot uz Krieviju, kur pavadījis sešus gadus un ieguvis Krievijas pilsonību. Dzīvojot Krievijā pieteicējs ir izjutis diskrimināciju, kas izpaudusies, piemēram, kā liegums iegūt izglītību.

[1.2] Krievijā pieteicējam draud iesaukšana armijā, kas nozīmētu pieteicēja nosūtīšanu karot Ukrainā. Pieteicējs neatbalsta Krievijas militārās darbības Ukrainā un nevēlas karot pret savu dzimteni. Līdz ar to, atgriežoties Krievijā, pieteicējam par atteikšanos pildīt obligātā militārā dienesta pienākumu draudētu cietumsods līdz 10 gadiem.

[1.3] Pieteicējs aktīvi atbalstījis Ukrainu sociālajos tīklos, piemēram, sekojis vairākiem Telegram kanāliem, Facebook un Instagram kontiem, kas atspoguļo Ukrainā notiekošo, kā arī publicējis Ukrainu atbalstošus ierakstus Facebook. Pieteicējs piedalījies Rīgā notikušajās Ukrainas dienās, kā arī 2022. gadā notikušajā gājienā pie Brīvības pieminekļa.

[2] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk — pārvalde) 2025. gada 18. decembra lēmumu Nr. /Numurs/ pieteicējam atteikts piešķirt bēgļa un alternatīvo statusu. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs kopš 2014. gada nelegāli uzturas Latvijā, turklāt kopš 2021. gada bez derīga personu apliecinoša dokumenta, un līdz pat 2025. gada maijam nav izrādījis

1no9
vēlmi par patvēruma lūgšanu. Lietas materiāli neliecina par objektīviem apstākļiem, kuru dēļ pieteicējs nevarēja iesniegumu iesniegt agrāk.

[2.2] Nav pamata pieteicēju uzskatīt par aktīvu sociālo tīklu lietotāju, kurš atklāti būtu paudis savus politiskos uzskatus, ietekmējot plašu sociālo vietņu lietotāju kopumu, un šī iemesla dēļ viņš būtu pakļauts Krievijas valsts varas iestāžu īstenotai vajāšanai vai būtu nonācis to redzeslokā saistībā ar ierakstiem sociālajos tīklos.

Attiecībā uz pieteicēja sniegto informāciju par dalību Latvijā organizētajās akti s, kurās ticis pausts atbalsts Ukrainai, pārvalde norāda, ka pieteicējs nav sniedzis informāciju, ka būtu aktīvi iesaistījies šādu aktivitāšu organizēšanā vai būtu to līderis. Līdz ar to ir apšaubāms, ka Krievijas varas iestādes spētu pieteicēju identificēt kā šo

pasākumu dalībnieku, īpaši ņemot vērā, ka šie pasākumi nenotiek Krievijas teritorijā un tajos piedalās liels skaits Latvijas pilsoņu. Kopumā dalība divos kultūras pasākumos nav uzskatāma par vērā ņemamu politisko aktivitāti, kas pati par sevi varētu izraisīt Krievijas varas iestāžu pastiprinātu interesi.

[2.3] Pieteicējs nav reģistrēts kara komisariātā un viņš neatrodas militārajā uzskaitē, secīgi viņš nav saņēmis pavēsti par iesaukšanu obligātajā militārajā dienestā, līdz ar to nav pamata konstatēt, ka pieteicējs būtu izvairījies no militārā dienesta vai patvaļīgi atstājis dienesta vietu, par ko varētu tikt pakļauts kriminālvajāšanai. Tādējādi nav pamata secināt, ka pieteicēja bailes no kriminālvajāšanas Krievijā saistībā ar izvairīšanos no militārā dienesta ir objektīvi pamatotas.

[3] Nepiekrītot pārvaldes lēmumam, pieteicējs vērsās ar pieteikumu tiesā, pieteikuma papildinājumos norādot turpmāk minētos apsvērumus.

[3.1] Lēmumā netika ņemti vērā apstākļi saistībā ar Krievijā īstenotajām represijām un vajāšanu pret ukraiņu tautības Krievijas pilsoņiem, kas īpaši pastiprinājās pēc Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā 2022. gada 24. februārī.

[3.2] Pieteicēja politiskie uzskati ir pretēji Krievijā valdošajai ideoloģijai par Ukrainas valstiskuma likvidāciju. Turklāt Krievijā cietumsodu iespējams saņemt vien par to, ka persona neatbalsta karu Ukrainā.

[3.3] Lēmumā netika ņemts vērā apstāklis, ka pieteicējs ir iesaukšanas obligātajā militārajā dienestā vecumā un līdz ar to ir iespēja, ka pieteicēju varētu iesaukt pildīt obligāto dienestu Krievijas bruņotajos spēkos, kuri regulāri un sistemātiski veic kara noziegumus Ukrainas teritorijā.

[3.4] Lēmumā norādītais arguments, ka pieteicējs nevar tikt identificēts no Krievijas varas iestāžu puses, nav pamatots, jo, atsaucoties uz publiski pieejamo informāciju, Krievija ievāc informāciju par personām Latvijā, kurām pie apģērba vai automašīnas ir Ukrainas simbolika.

[4] Pārvalde rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst un lūdz to norai pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem.

[5] Tiesā 2026. gada 8. aprīlī saņemti pieteicēja 2026. gada 30. marta papildus paskaidrojumi lietā, kuros citastarp ietverts lūgums nozīmēt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā.

2no9

Izlemjot lūgumu par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteicējs savā 2026. gada 30. marta iesniegumā kopsakarā ar lietā esošajiem paskaidrojumiem intervijās iestādē ir pietiekami izvērsti skaidrojis patvēruma pieprasīšanas faktiskos apstākļus un saistībā ar tiem detalizēti norādījis par aktuālo situāciju Krievijā, līdz ar to tiesa atzīst, ka lietas materiāli

ir pietiekami lietas izskatīšanai rakstveida procesā.

Ievērojot minēto, lieta saskaņā ar Patvēruma likuma 49. panta otro daļu tiek

izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Patvēruma likuma 37. panta pirmā daļa noteic, ka uz bēgļa statusu var pretendēt treš

viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem

valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas sakarā ar

uzskatiem, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, būdams ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tādu pašu iemeslu dēļ nespēj vai nevēlas tajā atgriezties un uz kuru neattiecas šā likuma 45. panta nosacījumi.

Ievērojot minēto, Patvēruma likuma kontekstā vajāšanas draudi ir jāvērtē patvēruma meklētāja valstspiederības valsts kontekstā, kas nozīmē patvēruma meklētāja pilsonības valsti.

Lai arī pieteicējs vairākās patvēruma lietas izskatīšanas stadijās ir uzsvēris, ka par savu dzimteni uzskata Ukrainu, lietā nav strīda, ka pieteicējs ir Krievijas pilsonis, kura identitāte ir pierādīta ar Krievijas atbildīgās iestādes izdotu personu apliecinošu dokumentu. Līdz ar to Patvēruma likuma izpratnē tieši Krievija ir uzskatāma par pieteicēja izcelsmes valsti.

[7] Pieteicējs, kurš sprieduma sastādīšanas brīdī ir 19 gadus vecs, savu patvēruma lūgumu pamatoja ar bailēm Krievijā tikt iesauktam obligātajā militārajā dienestā, kas faktiski nozīmētu pieteicēja nosūtīšanu karot uz Ukrainu. Pieteicējs uzskata, ka atteikšanās gadījumā viņam draudētu cietumsods līdz 10 gadiem.

Savukārt pārvalde pārsūdzētajā lēmumā norādīja, ka, lai gan pieteicējs ir iesaucamā vecumā un pirmsšķietami uz viņu nav attiecināmi gadījumi, kuros piešķir atbrīvojumu no obligātā militārā dienesta, publiski pieejamā informācija neliecina, ka pašlaik iesaucamie obligātajā militārajā dienestā tiktu iesaistīti tādās Krievijas armijas darbībās, kuru pildīšana ietvertu noziegumus pret mieru vai tādas darbības, kas starptautiskajos dokumentos definētas kā noziegums pret mieru, kara noziegums vai noziegums pret cilvēci.

Tādējādi tiesa konstatē, ka lietas dalībnieku starpā galvenokārt ir strīds par to, vai pieteicēja bailes no iesaukuma obligātajā militārajā dienestā un no tā izrietošās kriminālatbildības ir pamats uzskatīt par objektīvi pamatotām bailēm no vajāšanas Patvēruma likuma izpratnē.

Līdz ar to tiesa izskatāmajā lietā pārbaudīs, pirmkārt, vai pašreizējos apstākļos Krievijā atteikšanās vai izvairīšanās no obligātā militārā dienesta pienākumu pildīšanas var izraisīt vajāšanas draudus Patvēruma likuma izpratnē, otrkārt, vai Krievijā pastāv

3no9

likumīga iespēja izvairīties no militārā dienesta pienākumiem, un treškārt, cik liela ir iespējamība, ka Krievijas varasiestādes atteikumu pildīt militāro dienestu pieteicēja gadījumā interpretētu kā politisko opozīciju.

[8] Saskaņā ar Patvēruma likuma 38. panta otrās daļas 5. punktu vajāšanas darbība var būt apsūdzība vai sods par atteikšanos pildīt militāro dienestu konflikta laikā, ja militārā dienesta pildīšana ietver noziegumu vai tādas darbības, kas starptautiskajos dokumentos definētas kā noziegums pret mieru, kara noziegums vai noziegums pret cilvēci, kas uzskatāmas par noziegumu, kuram nav politiska rakstura un kurš saskaņā ar Latvijas Republikas likumu atzīstamas par sevišķi smagu noziegumu, vai darbības, kas vērstas pret /Nosaukums A/ mērķiem un principiem.

Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja pilsonības valsts jau vairākus gadus ir iesaistīta militārā konfliktā. Krievijas plaša mēroga militāro iebrukumu Ukrainā, kas sākās 2022. gada 24. februārī, nosodījusi starptautiskā sabiedrība — ar /Nosaukums B/ 2022. gada 2. marta rezolūciju, 141 valstij balsojot par, 5 pret un 35 atturoties, tika stingri nosodīta Krievijas militārā agresija pret Ukrainu, Krievijai tika pieprasīts nekavējoties pārtraukt militāra spēka pielietošanu un pilnībā izvest bruņotos spēkus no Ukrainas starptautiski atzītās teritorijas (sk.

/Tīmekļvietne A/

, šis un turpmāk minētie tīmeklī atrodamie avoti pēdējo reizi aplūkoti šā sprieduma sastādīšanas dienā). Līdz ar to atteikšanās pildīt militāro dienestu pašlaik ir uzskatāma par tādu, kas notikusi militāra konflikta laikā.

Tāpat lietā nav strīda par to, ka Krievijas militārie spēki Ukrainas teritorijā ir pastrādājuši un arī turpina veikt noziegumus vai tādās darbības, kas starptautiskajos dokumentos definētas kā noziegums pret mieru, kara noziegums vai noziegums pret cilvēci. Šo faktu apliecina vairāki starptautisko organizāciju un starptautisko cilvēktiesību organizāciju ziņojumi (sk. /Nosaukums C/, Russian army committing murder in Ukraine: Independent rights commission, pieejams: "/Tīmekļvietne B/ ; /Nosaukums D/, Russia's aggression in Ukraine, pieejams: /Tīmekļvietne C/

, Council of Foreign Relations, Can Russia Be Held Accountable for War Crimes in Ukraine?, pieejams: /Tīmekļvietne D/ ; /Nosaukums E/, Ukraine: Apparent War Crimes in Russia-Controlled Areas. Summary Executions, Other Grave Abuses by Russian Forces, pieejams: /Tīmekļvietne E/.

Pārbaudot, vai šobrīd Krievijā obligātajā militārajā dienestā iesauktie jaunieši tiek iesaistīti aktīvajā kara darbībā un spiesti piedalīties Krievijas armijas veiktajos noziegumos, tiesa konstatē, ka pārvalde lēmumā norādīja, ka publiski pieejamā informācija neliecina, ka pašlaik iesaucamie obligātajā militārajā dienestā tiktu sūtīti piedalīties aktīvajā karadarbībā Ukrainā un spiesti iesaistīties tādās Krievijas armijas darbībās, kuru pildīšana ietvertu noziegumus pret mieru vai tādās darbības, kas starptautiskajos dokumentos definētas kā noziegums pret mieru, kara noziegums vai

4no9 noziegums pret cilvēci. Tiesa šiem pārvaldes secinājumiem nevar piekrist turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Atbilstoši /Nosaukums F/ sniegtajai informācijai, Krievijas bruņotajiem spēkiem ir hibrīda struktūra, kas sastāv no profesionāliem karavīriem, kuri dienestu pilda uz noteikta termiņa līguma pamata, un iesaucamajiem, kuri tiek iesaukti obligātajā militārajā dienestā uz vienu gadu. Obligātā militāra dienesta izpildes vieta ir atkarīga no militāro vienību vajadzībām, tāpēc militārā dienesta izpildes ietvaros personu var nosūtīt jebkur Krievijā, arī uz pierobežas reģioniem ar Ukrainu. Militārajā dienestā iesauktie, kuri tiek izvietoti pierobežas reģionos ar Ukrainu — piemēram, Kurskā, Belgorodā un Brjanskas apgabalā — var nonākt aktīvā kaujas zonā. Tiek ziņots, ka Krievijas bruņotie spēki 2025. gada septembrī obligātajā dienestā iesauktajiem jauniešiem uzticēja ārējas robežas aizsardzības pienākumus, kā rezultātā šie jaunieši tika iesaistīti kaujas operācijās Kurskas apgabalā. Atbilstoši ziņojumiem, kopš 2022. gada februāra bojā gājušas 217 obligātajā militārajā dienestā iesauktas personas, no tām vismaz 72 tika nogalinātas Kurskas un Belgorodas apgabalos. Obligātajā militārajā dienestā iesauktie karavīri var tikt nosūtīti arī uz Krievijas okupētajām Ukrainas teritorijām, jo Krievijas varas iestādes uzskata šīs teritorijas par daļu no Krievijas. Turklāt pierobežas reģionos dienējošie, ar speciālo norīkojumu var tikt iesaistīti arī militārajās uzbrukuma operācijās, pārsvarā pildot atbalsta funkcijas kā, piemēram, dronu notriekšana vai tranšeju rakšana (sk. /Nosaukums G/, The Russian Federation: Country Focus, December 2025, p. 88.—90.).

Ievērojot minēto, no tiesas apskatītiem informācijas avotiem izriet, ka iesaukšana obligātajā militārajā dienestā Krievijas bruņotajos spēkos ar lielu ticamību var būt saistīta

ar iesaistīšanos aktīvajā kara darbībā un ar to saistīto kara noziegumu pastrādāšanā.

[9] Tālāk tiesa vērtēs, vai pieteicējam Krievijā draud apsūdzības vai sods par atteikšanos pildīt militāro dienestu.

No Patvēruma aģentūras ziņojuma izriet, ka saskaņā ar Krievijas konstitūcijas 59. pantu Krievijas pilsoņa pienākums ir pildīt militārā dienesta pienākumu, atbilstoši federālajam likumam. Tomēr gadījumā, ja Krievijas pilsoņa pārliecība vai ticība ir pretrunā ar militārā dienesta veikšanu, viņam esot tiesības aizstāt militāro dienestu ar alternatīvo civilo dienestu. Galvenais militāro dienestu reglamentējošais tiesību akts Krievijā ir federālais likums "Par militāro pienākumu un militāro dienestu", šis likums nosaka iesaukšanas, militārā dienesta uz līguma pamata, rezerves un mobilizācijas tiesisko regulējumu. Atbilstoši likumam, viena gada obligātais militārais dienests ir noteikts visiem vīriešiem Krievijā vecumā no 18 līdz 30 gadiem. 2025. gadā valdība nolēma iesaukt kopumā 295 000 vīriešu, kas ir lielākais skaits pēdējo deviņu gadu laikā (sk. arī: /Nosaukums G/, The Russian Federation: Country Focus, December 2025, p. 72, 78-79).

Saskaņā ar likumu pavēste vai cits paziņojums par iesaukšanu militārajā dienestā personai tiek nodots personīgi. Savukārt, ja iesaucamā persona nav mājās, pavēsti var nodot jebkuram pilngadīgam ģimenes loceklim, kurš dzīvo kopā ar attiecīgo personu. Papildus papīra formā izsniegtajām pavēstēm Krievijā ir ieviesta arī elektronisko pavēstu izsniegšana, izmantojot valsts pakalpojumu portālu Gosuslugi. Militārie komisariāti pavēstes izsūta regulāri, tostarp arī ārpus oficiālajiem iesaukšanas periodiem, piemēram, lai precizētu vai aktualizētu noteiktu informāciju. No dienas, kad pavēste tiek ievietota

5no9 reģistrā, personai ir aizliegts izceļot no Krievijas. Savukārt, ja persona 20 dienu laikā no pavēstē norādītā datuma neierodas militārajā komisariātā, tad personai tiek piemēroti papildu ierobežojumi, piemēram, aizliegums reģistrēties kā individuālajam komersantam, reģistrēt nekustamo īpašumu vai transportlīdzekļus, saņemt kredītus, kā arī vadīt transportlīdzekļus (sk. arī: /Nosaukums G/, The Russian Federation: Country Focus, December 2025, p. 81.—82.).

Saskaņā ar Krievijas Kriminālkodeksa 328. panta pirmo daļu par izvairīšanos no iesaukuma militārajā dienestā, neesot likumīgiem pamatiem atbrīvojumam no dienesta, — soda ar naudas sodu līdz divsimt tūkstošiem rubļu (2050 euro) vai pat ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem. Patvēruma aģentūras ziņojumā norādīts, ka 2024. gadā par izvairīšanos no obligātā dienesta tika notiesātas 916 personas, no tiem 95% gadījumu ar notiesājošajiem spriedumiem tika piespriests naudas sods līdz 100 000 rubļu (7025 euro) apmērā. Savukārt 2025. gada pirmajā pusē par izvairīšanos no obligātā militāra dienesta tika notiesāti 580 cilvēki, lielākajai daļai piespriežot naudas sodu. Atbilstoši ziņojumiem, brīvības atņemšana tika piespriesta tikai divām personām (līdz vienam gadam) un šie ir pirmie ar brīvības atņemšanu saistītie sodi vairāku gadu laikā (sk. /Nosaukums G/, The Russian Federation: Country Focus, December 2025, p. 88.).

No minētā tiesa secina, ka Krievijā par izvairīšanos no obligātā militārā dienesta ir paredzēts kriminālsods. Turklāt tiesai ar lielu ticamību ir pamats uzskatīt, ka minētais kriminālsods, tai skaitā brīvības atņemšana, praksē plaši tiek piemērots.

[10] Pārvalde pārsūdzētajā lēmumā uzsvēra, ka pieteicējs nav reģistrēts kara komisariātā un viņš neatrodas militārajā uzskaitē, līdz ar to viņš nav saņēmis pavēsti par iesaukšanu obligātajā militārajā dienestā, kā rezultātā nav pamata secināt, ka pieteicējs būtu izvairījies no obligātā dienesta pienākumu pildīšanas.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicējs jau 12 gadus dzīvo Latvijā. Lietā nav strīda par to, ka pieteicējs nav saņēmis pavēsti saistībā ar iesaukšanu obligātajā militārajā dienestā. Tomēr, tiesas ieskatā, apstāklim, ka līdz šim Krievijas kompetentās iestādes nebija vēltījušas pietiekamas pūles, lai panāktu pieteicēja ierašanos karaklausības iestādē, pašam par sevi nav izšķirošas nozīmes, jo obligātā dienesta vecuma robežas ir

samērā plašas, līdz ar to nav pamata paļauties, ka pieteicējs nenokļūs pastiprinātas atbildīgo iestāžu uzmanības lokā turpmāk, vecumā līdz pat 30 gadiem.

Jāņem vērā arī iepriekš pieminētajos izcelsmes valsts informācijas avotos norādītā tendence palielināt obligātajā militārajā dienestā iesaucamo skaitu, kas savukārt var tikt skaidrots ar Krievijas militāro spēku ievērojamiem dzīvā spēka zaudējumiem Ukrainā notiekošajā karā. Minēto apstākļu kontekstā ir pamats secināt, ka turpmāk Krievijas atbildīgās iestādes arvien lielāku uzmanību pievērsīs tām personām, kuru ierašanās kara komisariātā un iesaukšana dienestā saistīta ar problemātisku situāciju risināšanu.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka pieteicējs nevar objektīvi paļauties uz to, ka atgriežoties Krievijā viņš netiks iesaukts obligātajā militārajā dienestā, vai viņam varētu izdoties izvairīties no kara komisariāta pavēstes par obligātā dienesta izpildi saņemšanas.

[11] Turpmāk tiesa pārbaudīs, vai pieteicējam pastāv likumīga iespēja izvairīties no militārā dienesta pienākumu pildīšanas.

6n09

No tiesai pieejamiem ziņojumiem izriet, ka no militārā dienesta tiek atbrīvotas personas, kuras veselības apsvērumu dēļ tiek atzītas par nederīgām dienestam; personas, kuras jau ir izgājušas obligātā militārā dienesta mācības vai arī izpildījušas alternatīvo civilo dienestu; personas, kas ieguvušas akadēmisko (doktora) grādu, kā arī personas, kuru tēvi vai brāļi ir miruši militārā dienesta, militāro mācību laikā vai traumas, kura gūta militāro mācību laikā, rezultātā. Tāpat Krievijas likumi nosaka personu kategorijas, kurām ir tiesības uz obligātā militārā dienesta atlikšanu: personas, kuras atzītas par ierobežoti derīgām dienestam sakarā ar veselības stāvokli — uz vienu gadu; personas, kuras apkopj radnieku, kuram veselības stāvokļa dēļ nepieciešama pastāvīga aprūpe; nepilngadīga bērna aizbildnis vai aizgādnieks, ja nav citu radnieku; personas, kuras klātienē apgūst akreditētas izglītības programmas. Citi dienesta atlikšanas iemesli ir darbs valsts iestādēs, ievēlēšana valsts un pašvaldības pārvaldes institūcijās un citi īpaši gadījumi, kurus nosaka speciāli Krievijas prezidenta dekrēti (sk. /Nosaukums G/, The Russian Federation: Country Focus, December 2025, p. 82.-83.). Lietā nav strīda, ka pieteicējs nepieder nevienai no minētajām personu kategorijām.

Kā jau iepriekš tika norādīts, Krievijas Konstitūcijas 59. panta trešā daļa paredz tiesības aizstāt militāro dienestu ar alternatīvo civilo dienestu, ja personas pārliecība vai ticība ir pretrunā ar militārā dienesta pildīšanu. Tomēr, atbilstoši Patvēruma aģentūras ziņojumā sniegtajai informācijai, personai, kura pretendē uz obligātā militārā dienesta aizstāšanu ar alternatīvo civilo dienestu, nav pietiekami atsaukties uz savu pārliecību, kas liedz pildīt militāro dienestu, šie uzskati ir pietiekami skaidri jādefinē un iespēju robežās jāapstiprina ar atbilstošiem pierādījumiem. Ir skaidrs, ka personas nostāja pret Krievijas karadarbību Ukrainas teritorijā nebūs tas arguments, kuru var izmantot, lai aizstātu militāro dienestu ar alternatīvo civilo dienestu. Kā to apstiprina ziņojumos atreferēti gadījumi, šādas nostājas paušana potenciāli var izraisīt Krievijas likumos paredzēto atbildību par Krievijas bruņoto spēku diskreditēšanu (sk. /Nosaukums G/, The Russian Federation: Country Focus, December 2025, p. 84.-85.).

Izvērtējot pieejamo informāciju, tiesa secina, ka izskatāmajā gadījumā nav objektīva pamata uzskatīt, ka pieteicējam izcelsmes valstī izdotos izvairīties no tiesību normās noteiktajām procedūrām saistībā ar iesaukumu obligātajā militārajā dienestā. Savukārt, atsakoties pildīt obligāto militāro dienestu, pieteicējs ar lielu ticamību tiktu saukts pie kriminālatbildības, kā rezultātā pastāv ticama iespējamība viņam tikt notiesātam, tai skaitā, ar brīvības atņemšanas sodu.

[12] Tālāk tiesa vērtēs, vai pieteicēja gadījumā atteikums pildīt militāro dienestu no Krievijas varasiestāžu puses tiks uztverts kā varai nevēlamu politisko uzskatu izpausme, neatkarīgi no citādiem iespējamajiem personiskajiem iemesliem.

Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas atziņām apsūdzība vai sods par atteikšanos

veikt militāro dienestu konflikta gadījumā, ja militāro dienestu izdarīšanu, ir definētas kā vajāšanas darbības atbilstoši to iemeslam un ka

rais dienests nozīmētu noziegumu un

šis iemesls atšķiras no rases, reliģijas, pilsonības, politiskās pārliecības vai piederības noteiktai sociālajai grupai. Daudzos gadījumos atteikums pildīt militāro dienestu ir politisko uzskatu izteikšana — kuri paredz vai nu atteikumu no jebkādas nodarbinātības militārajos spēkos, vai iebildumus pret izcelsmes valsts iestāžu politiku vai metodēm —, reliģiskā pārliecība vai arī tā iemesls ir piederība noteiktai sociālajai grupai. Šādos

T7no9

gadījumos vajāšanas darbības, kas var rasties saistībā ar šo atteikumu, arī ir saistāmas ar tiem pašiem iemesliem. Tomēr atteikumam pildīt militāro dienestu var būt arī no pieciem iepriekš minētajiem vajāšanas iemesliem atšķirīgi iemesli. To it īpaši var pamatot bailes tikt pakļautam briesmām, ko nozīmē militāra dienesta izpilde bruņota konflikta apstākļos. Kompetentajām valsts iestādēm, ņemot vērā visus apstākļus, par ko ir paziņojis starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs, ir jāizvērtē ticamība, vai pastāv saikne starp kādu no pieciem minētajiem vajāšanas iemesliem un apsūdzībām un sodiem, kas rodas atteikuma veikt militāro dienestu gadījumā. Šajā ziņā ir jāpatur prātā, ka likumdevējs nav vēlējis padarīt grūtāku bēgļa statusa iegūšanu personām, kuras atsakās dienēt pārliecības dēļ, izvirzot papildu nosacījumu šī statusa iegūšanai, bet, gluži pretēji, ir uzskatījis, ka šis vajāšanas iemesls parasti ir saistīts vismaz ar vienu no pieciem vajāšanas iemesliem, kas dod tiesības uz bēgļa statusu. Atteikums veikt militāro dienestu, it īpaši tad, ja tas ir sodāms ar smagu sodu, ļauj pieņemt, ka starp ieinteresēto personu un izcelsmes valsts iestādēm pastāv stipra politisko vai reliģisko vērtību un uzskatu kolīzija. Turklāt, kara apstākļos, nepastāvot likumīgai iespējai izvairīties no militārajiem pienākumiem, ir ļoti iespējams, ka iestādes atteikumu pildīt militāro dienestu interpretē kā politisko opozīciju neatkarīgi no iespējami sarežģītākiem ieinteresētās personas personiskajiem iemesliem. Novērtējot, vai pieteikuma iesniedzējam ir pamatotas bailes no vajāšanas, nav būtiski, vai pieteikuma iesniedzējam faktiski piemīt rases, reliģijas, valstspiederības, piederības noteiktai sociālajai grupai vai politiskajiem uzskatiem pazīmes, kas izraisa vajāšanu, ja vajāšanas dalībnieks attiecina uz pieteikuma iesniedzēju šādas pazīmes (sk. /Nosaukums H/ 2020. gada 19. novembra sprieduma lietā „EZ v Bundesrepublik Deutschland” C-238/19 (ECLI:EU:C:2020:945) 46. 48., 56. 61. punktu).

Tiesas ieskatā izskatāmajā gadījumā iroša nozīme ir tam, ka pastāv ticama iespējamība, ka konkrētajā politiskajā situācijā pieteicēja atteikšanās dienēt obligātajā militārajā dienestā visticamāk tiktu interpretēta kā politiska opozīcija. Proti, uz pieteicēju tiktu attiecināti varai nevēlami politiskie uzskati, līdz ar to apsūdzība un sods par izvairīšanos no militārā dienesta tādējādi iegūtu arī politisku motivāciju.

Izskatāmajā gadījumā tiesa par būtisku apstākli uzskata pieteicēja patvēruma lietas izskatīšanas gaitā konsekventi pausto nostāju pret Krievijas militāro iebrukumu Ukrainas teritorijā. Lietas materiāli liecina par pieteicēja dalību Latvijā organizētajos Ukrainas atbalstam veltītajos pasākumos, kā arī Ukrainu atbalstoša satura publicēšanu sociālajos tīklos. Minētie apstākļi liecina, ka pieteicējam ir izveidojusies noturīga politiskā pārliecība, kas ir pretēja Krievijas varas viedoklim. Šādos apstākļos Krievijas varas iestādes pieteicēja atteikumu pildīt obligāto militāro dienestu ar lielu ticamību interpretēs kā politisko opozīciju. Līdz ar to, tiesai ir pamats secināt, ka pieteicēja gadījumā atteikums pildīt militāro dienestu no Krievijas varasiestāžu puses ar lietu ticamību varētu tikt uztverts kā varai nevēlamu politisko uzskatu izpausme.

[13] Apkopojot visu iepriekš minēto, tiesa secina, ka izskatāmajā gadījumā ir konstatējami apstākļi, kas ar lielu ticamību norāda, ka pēc atgriešanās Krievijā pieteicējs tiks iesaukts obligātajā militārajā dienestā Krievijas bruņotajos spēkos, turklāt tā potenciāli var būt saistīta ar pieteicēja iesaistīšanu kara noziegumu izdarīšanā. Izvairīšanās no iesaukuma obligātajā militārajā dienestā, tostarp tā aizvietošana ar alternatīvo civilo dienestu, pieteicēja gadījumā likumīgā ceļā praktiski nav īstenojama.

8n09

Savukārt pieteicēja atteikšanās no militārā dienesta ar lielu ticamību būs krimināli sodāma, paredzot arī brīvības atņemšanas sodu, un pašreizējos apstākļos no varasiestāžu puses tā tiktu uzskatīta par politisko uzskatu izpausmi.

Tādējādi tiesa atzīst, ka izskatāmās lietas apstākļos pieteicēja bailes no vajāšanas ir pamatotas.

[14] Apkopojot visu iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka ir konstatējami priekšnosacījumi labvēlīga administratīvā akta izdošanai par bēgļa statusa piešķiršanu pieteicējam, līdz ar to pārvaldei uzliekams pienākums izdot lēmumu par bēgļa statusa piešķiršanu pieteicējam.

[15] Kā ir atzīts Senāta judikatūrā, tiesai nav pienākuma detalizēti atrunāt jebkuru argumentu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (sk. sīkāk: Senāta 2010. gada 11. marta sprieduma lietā Nr. SKA—66/2010 14. punktu, 2012. gada 21. februāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA—186/2012 10. punktu). Līdz ar to tiesa nesniedz detalizētu novērtējumu katram procesa dalībnieka argumentam, bet gan tikai tiem, kam ir nozīme konkrētā strīda izšķiršanā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīva procesa likuma 246.—251. un 254. pantu, Patvēruma likuma 49. panta otro un sesto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt /Persona A/ (/Persona A/) pieteikumu;

uzdot Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas pieņemt lēmumu par bēgļa statusa Latvijas Republikā piešķiršanu /Persona A/ (/Persona A/).

Spriedums nav pārsūdzams.

Signature ni ted

Tiesnese I. Petrovska
Digitally signed by IKŅNA PETROVSKA

Date: 2026.04.23 %ū:;)0:07 EEST

9no9